

דברי הסבר

חוק פיצויי פיטורים (תיקון מס' 34 - הוראת שעה - חרבות ברזל), התשפ"ד-2024

עו"ד מיטל דולב בלט

ביום 8.8.2024 פורסם ברשומות חוק פיצויי פיטורים (תיקון מס' 34 – הוראת שעה- חרבות ברזל), התשפ"ד – 2024 (להלן: "התיקון לחוק"), שעניינו פיצויי פיטורים לקרוביו של עובד שנפטר במהלך מלחמת חרבות ברזל עקב אירועי לחימה וטרור. להלן עיקרי התיקון לחוק:

סעיף 5(א) לחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963 (להלן: "החוק") קובע, כי בפטירת עובד, ישולמו לשאיריו פיצויי פיטורים. בהתאם לחוק, "שאירים" לענין זה הינם בן זוגו של העובד בשעת פטירתו, לרבות הידוע בציבור כבן זוגו והוא גר עימו, וילד של העובד שהוא בגדר תלוי במבוטח, לפי חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) התשנ"ה - 1995 (ילד שלא מלאו לו 18 שנה; ילד שלא מלאו לו 20 שנה, ועיקר זמנו מוקדש לסיום לימודיו במוסד חינוכי על יסודי; ילד עד גיל 21, והוא בשירות סדיר; בת שלא מלאו לה 20 שנה, והיא בשירות לאומי בהתנדבות; ילד שלא יכול לכלכל את עצמו, ואין לו הכנסה כדי פרנסתו).

עפ"י סעיף 5(ב) לחוק פיצויי פיטורים, במקרה ואין בן/בת זוג ו/או ילדים כאמור, יש להפקיד את הפיצויים בבית הדין האזורי לעבודה, אשר יחלק את הפיצויים בין השאירים בהתחשב במצבם הכלכלי ובמידת תלותם בעובד שנפטר.

במטרה להקל על שאירי עובדים ויורשיהם בקבלת כספי הפיצויים ולייתר הליכים משפטיים שעלולים להתעורר בעקבות הצורך לברר את זכאותם של שאירים רחוקים או בעקבות העדרם של שאירים, חוקק התיקון לחוק.

בהתאם לתיקון לחוק, עובד שנפטר עקב אירועי לחימה וטרור מה- 7.10.2023 ועד שנה מתום תקופת תוקפה של ההכרזה על מצב מיוחד בעורף, המעסיק ישלם את פיצויי הפיטורים לשאיריו כאילו פיטר אותו. במידה ולעובד במותו, אין שאירים (בן זוג או ילדים), יקבלו את פיצויי הפיטורים יורשים ע"פ דין או לפי צוואת העובד, בלי שיהיה צורך לפתוח בהליך משפטי ולהפקיד את כספי הפיצויים בבית הדין האזורי לעבודה.

הכותבת – מנהלת "כל עובד" מבית חשבים ה.פ.ס מידע עסקי בע"מ.

אין במידע המופיע באתר "כל עובד" או בשירות הניתן למנויי האתר כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים.

חוזרים

שר העבודה חתם על צו להחלת פרק ד' לחוק שירות עבודה בשעת חירום בכל שטח המדינה

ביום 24.9.2024 פרסם משרד העבודה הודעה לפיה עקב המצב הביטחוני והמצב המיוחד שהוכרז בעורף בכל שטח המדינה, שר העבודה חתם על צו להחלת פרק ד' לחוק שירות עבודה בשעת חירום, שתקן את הצו האחרון והוחל על כל שטח המדינה.

משמעות הצו: ניתן לקרוא בצו לעובדים במפעלים למתן שירותים קיומיים שניתן להם אישור ככאלה, על ידי הגורם המוסמך לכך במשרד העבודה. מדובר במפעלים בכל הארץ המספקים מוצרים /שירותים קיומיים, בין היתר: תשתיות מים, חשמל, דלק, גז, רפואת חירום (בתי חולים, בתי חולים גריאטריים, מכוני דיאליזה, מוסדות סיעודיים ושירותים תומכים), רפואה בקהילה (קופות חולים ושירותים תומכים), אספקת מזון, מוסדות רווחה ושירותים תומכים, שירותי תחבורה, נמלים, רשויות מקומיות, משרדי ממשלה ומפעלים התומכים את הצבא וכדומה. במידה ותעלה בעיה של התייצבות עובדים, ניתנת אפשרות למשרד הממשלתי האחראי לפנות לרשות כוח אדם בשעת חירום, לשקול את הצורך להוצאת צו לגיוס עובדים. בשל הצורך ברציפות תפקודית במשק, יש חשיבות להגעת העובדים למפעלים הללו, בכפוף להוראות ההתגוננות.

מה במבזק?

דברי הסבר

■ חוק פיצויי פיטורים (תיקון מס' 34 - הוראת שעה - חרבות ברזל), התשפ"ד-2024

חוזרים

■ שר העבודה חתם על צו להחלת פרק ד' לחוק שירות עבודה בשעת חירום בכל שטח המדינה

■ רשות המיסים מודיעה על ארכה להגשת תביעות לפיצויים בעקבות מלחמת חרבות ברזל

■ קצובת אש"ל – עדכון – מגזר ציבורי

■ דמי כלכלה בהעסקה בשעות נוספות והחזר הוצאות לינה – מגזר ציבורי

תקצירי פסיקה

סיכומם של דברים

ביום 24.9.2024 פרסם משרד העבודה הודעה לפיה עקב המצב הביטחוני והמצב המיוחד שהוכרז בעורף בכל שטח המדינה, שר העבודה חתם על צו להחלת פרק ד' לחוק שירות עבודה בשעת חירום.

רשות המיסים מודיעה על ארכה להגשת תביעות לפיצויים בעקבות מלחמת חרבות ברזל

ביום 6.10.24 פרסמה רשות המיסים הודעה בעניין תביעות לפיצויים. להלן עיקרי ההודעה:
לאור התמשכות המצב הביטחוני בו שרויה המדינה עקב מלחמת "חרבות ברזל", ועל מנת להקל על בעלי עסקים, בכלל זה בעלי עסקים בצפון הארץ, החליט מנהל רשות המיסים, על מתן ארכה להגשת תביעות לפיצוי בגין נזק כלכלי עקיף בשל המלחמה.

- המועד האחרון להגשת תביעות לפיצויים עבור החודשים ינואר-פברואר 2024 במסלול מחזורים מוארך עד ל-31.10.2024 (במקום 7.9.2024).
- המועד האחרון להגשת תביעות לפיצויים עבור החודשים מרץ-אפריל 2024 במסלול מחזורים מוארך עד ל-31.10.2024 (במקום 23.10.2024).
- המועד האחרון להגשת תביעות לפיצויים עבור החודשים ינואר-פברואר 2024 במסלול שכר מוארך עד ל-31.10.2024 (במקום 16.10.2024).

מאז אוקטובר 2023 מפעילה קרן הפיצויים את מסלולי הפיצויים "מחזורים" ו"שכר". מסלולים אלה מאפשר לבעלי עסקים שפוננו ולעסקים באזורים בהם הטילה מערכת הביטחון הגבלות מחמירות במיוחד על הפעילות הכלכלית בשל מלחמת חרבות ברזל, לתבוע פיצוי בגין אובדן הרווח שנגרם להם (במסלול "מחזורים") או בגין שכר ששולם עובדים שנעדרו מהעבודה עקב המצב הביטחוני (במסלול "שכר").

קצובת אש"ל – עדכון – מגזר ציבורי

ביום 18.9.2024 פרסם הממונה על השכר והסכמי עבודה חוזר לפיו יש לעדכן את קצובת האש"ל לפי תעריפי הארוחות המפורטים להלן:

אשל ארוחות	1.10.2022	1.9.2024
ארוחת בוקר	22.2	23.8
ארוחת צהרים	64.0	68.6
ארוחת ערב	28.3	30.3
ארוחת לילה	28.3	30.3

דמי כלכלה בהעסקה בשעות נוספות והחזר הוצאות לינה – מגזר ציבורי

ביום 18.9.2024 פרסם הממונה על השכר והסכמי עבודה חוזר ובו סכומים מעודכנים של דמי כלכלה והחזר הוצאות לינה במגזר הציבורי החל מיום 1.9.2024. להלן הסכומים המעודכנים:

התוספת	סמל	סעיף בתקשיר	1.10.2022	1.9.2024
דמי כלכלה לעובד המועסק ב- 2 שעות נוספות לפחות	1700	26.282	19.7 ₪	21.1 ₪
דמי כלכלה לעובד המועסק ב- 2 שעות נוספות לפחות שלא חל עליו הסכם הארוחות	1700	26.283	20.7 ₪	23.8 ₪
דמי כלכלה לעובד המועסק בתחום המשמרת השלישית 4 שעות לפחות	1476	26.284	13.5 ₪	14.5 ₪
הוצאות לינה בחדר שכור - ללילה		26.226	לא יותר מ-46.7 ₪	לא יותר מ-50.0 ₪
הוצאות לינה בחדר שכור - ללילה (ללא קבלה)	1315	26.226	לא יותר מ-28.3 ₪	לא יותר מ-30.3 ₪
הוצאות לינה בחדר שכור על בסיס חודשי לילה		26.237	לא יותר מ-34.5 ₪	לא יותר מ-37.0 ₪

החוזרים המלאים נמצא באתר "כל עובד" <http://www.koloved.net/>

סיכום של דברים

ביום 6.10.24 פרסמה רשות המיסים הודעה בעניין תביעות לפיצויים.

סיכום של דברים

ביום 18.9.2024 פרסם הממונה על השכר והסכמי עבודה חוזר לפיו יש לעדכן את קצובת האש"ל לפי תעריפי הארוחות.

סיכום של דברים

ביום 18.9.2024 פרסם הממונה על השכר והסכמי עבודה חוזר ובו סכומים מעודכנים של דמי כלכלה והחזר הוצאות לינה במגזר הציבורי החל מיום 1.9.2024.

תקצירי פסיקה חדשה

האם נדרש להראות כי קיים תקן פנוי על מנת להפעיל את סעד ההשבה לעבודה של מי שהוכר כזכאי להגנה על פי חוק הגנה על עובדים (חשיפת עבירות ופגיעה בטוהר המידות או במינהל התקין)?

ע"ע (ארצי) 38459-04-23, אלי ירושלמי- מדינת ישראל. ניתן ביום 07.08.2024, בבית הדין הארצי לעבודה, ע"כבוד הנשיאה ורדה וירט ליבנה, השופט רוני פוליאק, השופטת חני אופק גנדלר

עובד פוטר מעבודתו בשירות המדינה לאחר שפנה לנציב תלונות הציבור ומבקר המדינה והגיש תלונות בגין מעשי שחיתות במקום עבודתו. בית הדין פסק לטובתו סכומים שונים מכח חוק הגנה על עובדים (חשיפת עבירות ופגיעה בטוהר המידות או במינהל התקין), תשנ"ז-1997 ודחה תביעתו להשבה לעבודה. העובד עתר בין היתר לצו עשה המורה על השבתו לעבודה בשירות המדינה בתפקיד ובתנאים ההולמים את השכלתו, מעמדו, כישוריו וניסיונו. בערעור קבע בית הדין הארצי כי העובד יושב לעבודתו באותה משרה אותה ביצע טרם פיטוריו גם אם אין תקן פנוי עבורו. התניית ההשבה לעבודה בקיומו של תקן פנוי עלולה להביא למצב בו תכלית ההגנה בחוק על חושף השחיתות תתרוקן מתוכנה. עוד קבע בית הדין כי ככל שהעובד יהיה מעוניין בכך, יוכלו הצדדים לנסות ולאתר לעובד משרה חלופית בהסכמה.

עמלות מכירה ששולמו לעובד שהוא נציג נסיעות מבחן הן חלק מהשכר לתשלום שעות נוספות

ת"צ 35539-09-22, עומר בוטנרו נ' סמלת מוטורס בע"מ. ניתן ביום 12.02.24, בבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב-יפו, על ידי כבוד השופטת אריאלה גילצר-כץ

המעסיקה היא יבואנית של כלי רכב פרטיים ומסחריים. העובד הגיש בקשה לאישור תובענה ייצוגית, במסגרתה הוא מבקש לייצג את כל מי ששכרם מורכב משכר יסוד בתוספת עמלות. קבוצה עובדים זו מורכבת משלוש קבוצות משנה: 1. אנשי מכירות 2. אנשי המוקד הטלפוני 3. נהגי נסיעת מבחן. לטענת העובד המעסיקה אינה מחשבת את רכיב העמלות לצורך תשלום שעות הנוספות שביצע העובד. מנגד המעסיקה טענה כי אצל המעסיקה אין שיטת תמרוץ אחידה. בשונה מנציגי המכירות אשר מקבלים תמריצים על פי חשבונות, שהרכב נמכר ושולמה תמורתו, נציגי המכירות והנסיעות פועלים על פי נסיעות ומסרים המוכתבים להם. אין מדובר במאמץ מיוחד אלא חלק מעבודתם השוטפת. עמלות המכירה שקיבל העובד מדי חודש לא היו קשורות קשר ישיר לנסיעותיו בפועל או למצער לא הוכח אחרת ע"י המעסיקה. משכך, אין מדובר כלל בעמלות מכירה אלא רכיב נוסף בשכרו של העובד והן חלק משכרו לצורך גמול שעות נוספות. נקבע כי בשכר קבוצת נסיעות המבחן אין מרכיב עמלה אמיתי ושמדובר בפיקציה כך שכל הסכום המשולם לעובד בכל אחד מהחודשים, הוא שכר ולכן יש חובה לחשב שעות נוספות על כולו.

קביעת מעמדו של מי שמבצע עבודה יהיה ע"פ מהות היחסים שנוצרו ולא ע"פ התואר שבו מכונים אותם יחסים

תקציר סע"ש 39977-01-22, ולדימיר קוסניוק נ' קשת שלטים בע"מ. ניתן ביום 03.07.24, בבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב-יפו, ע"י כבוד השופטת אירית הרמל

בין הצדדים התגלע סכסוך בדבר קיומם של יחסי עובד מעסיק. העובד טען כי הועסק בחברה באופן רציף באמצעות קבלני כוח אדם ולפי חוק קבלני כוח אדם בתום תשעה חודשי עבודה הוא נחשב כעובד המעסיקה. המעסיקה טענה כי העובד מעולם לא הועסק על ידה ולמיטב ידיעתה הוא הועסק על ידי אחד מספקיה אשר קיבל תשלום עבור שירותיו. בית הדין קבע כי העובד לא הועסק על ידי המעסיקה בתקופה הנטענת וכן לא הועסק על ידי קבלני כוח אדם, אלא על ידי ספקים חיצוניים המבצעים שירות של התקנת שלטים במקום עסקו של הלקוח. נקבע כי חוק קבלני כוח אדם אינו חל על העובד.

תקצירי פסקי הדין מאת:

עו"ד אורן פריד, עו"ד מורן טימן גוגול ועו"ד רן בינות

נמצא באתר "כל עובד", באינטרנט - www.koloved.net

ביצוע גרפי: אולגה פאי

עורכת: עו"ד מיטל דולב-בלט

אין במידע המופיע באתר "כל עובד" או בשירות הניתן למנויי האתר כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים.